

KNIŽNIČNÉ NOVINY

ŠTÁTNA VEDECKÁ
KNIŽNICA
V BANSKEJ BYSTRICI

**Povedz mi, čo čítaš, a ja
ti poviem, kto si.**

www.svkbb.eu

- Úvodník
- Branno-športový deň
- Beseda Pravdivá história
- Mgr. Soňa Šváčková, PhD., laureátka Ceny mesta za rok 2023
- Čo čítajú osobnosti nášho mesta
- Výstava súčasnej drevenej architektúry Salón drevostavieb 2023
- Klubovanie na cestách
- Knižnica – miesto bezpečia pre všetkých
- Knihovníci vo svete, Knižnica v Lillehammeri očami našej kolegyne
- Gabriel García Márquez – nová knižnica v Barcelone
- Leto v knižnici a múzeu
- Poklady slovenskej kultúry a ich prezentácia doma a v zahraničí
- Oslavy piateho výročia založenia Centra hispánskej kultúry Vladimíra Olerínyho
- Prezentácia dejín knižnej kultúry pre študentov histórie
- Letný IT tábor pre školákov v knižnici
- Rozhovor o knižke v našom fonde Milan Rúfus: Napokon iba láska
- Toto je naša knižnica. Oddelenie výskumu a bibliografie
- Exkurzia v Žiline
- Výročia v LHM
- Knižné novinky 3/2024

Do rúk sa vám dostáva najnovšie číslo Knižničných novín, vášho sprievodcu životom a kultúrou Štátnej vedeckej knižnici v Banskej Bystrici. Aj keď sa leto spája skôr s oddychom na pláži či výletmi do prírody, my sme sa počas predošlých letných mesiacov snažili byť dôkazom toho, že knižnice nemusia zostať bokom. Bilancujeme letnú sezónu a pozitívne hodnotíme, že naša knižnica žila bohatým životom a ponúkala pestrú paletu aktivít pre všetky vekové kategórie. Do podujatí v rámci Leta v knižnici a múzeu sa s nadšením zapojili jazykové študovne, Literárne a hudobné múzeum, či jednotliví kolegovia, ktorí si pre návštevníkov pripravili rôzne tvorivé aktivity. Ďakujeme aj všetkým, ktorí v hlasovaní v grantovom programe Tesco/14. edícia Vy rozhodujete, my pomáhamo podporili náš projekt Knižnica - Miesto bezpečia pre všetkých. V rámci neho sme ako víťazi dostali finančnú čiastku, ktorá nám pomohla zrealizovať podujatia ako zážitkové maľovanie pre deti z materských škôl, zážitkové maľovanie pre deti so starými rodičmi, zážitkový tréning pamäti Cesty tetky Poluše pre našich seniorov a trojdielny cyklus stretnutí tvorivých dielni Knihy – uchované kultúrne dedičstvo.

Myslím, že je na mieste vyjadriť našu vďaku aj OZ Pro Bibliothecae, v spolupráci s ktorým sme úspešne zorganizovali už 23. ročník seminára TLib. Semináru bude venovaný samostatný článok, tu však využijem krátky priestor na zamyslenie a pochopenie, že v dobe keď sme obklopení rýchlym životným tempom takmer na každom kroku je viac ako nevyhnutné, aby knižnice okrem inštitúcií vzdelávacích boli aj inštitúciami kultúrными a spoločenskými. To znamená, aby poskytovali priestor na duchaplné a tvorivé aktivity, ktoré pritiahnu návštevníkov rôznych vekových kategórií. Vychádzame pri tom z presvedčenia, že knižnice zohrávajú kľúčovú úlohu pri posilňovaní kultúrnej identity, podpore porozumenia a tolerance a budovaní prosperujúcich komunít. Uvedomujeme si, že vytvoriť niečo také je oveľa náročnejšie ako ticho čakať na čitateľov.

Vyžaduje si to ochotu spolupracovať s domácimi i zahraničnými kultúrными inštitúciami s cieľom vymeniť si skúsenosti, osobnostne rásť a v neposlednom rade nájsť sa vo svojej práci. V tomto smere sme hrdí aj na našu najnovšiu účasť v projekte LibraryEdu, ktorého hlavným cieľom je vytvoriť inštitucionálnu spoluprácu medzi slovenskými knižnicami a vybranými knižnicami v Nórsku. Žiadateľom projektu je Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, partnermi projektu sú tri nórske a päť slovenských knižníc. Naši kolegovia už v októbri navštívia vybrané knižnice v Nórsku a veríme, že nám prinesú zaujímavé informácie a inšpiratívne skúsenosti, tak ako pre svoj profesijný rast, tak aj pre celú knižnicu. A keďže septembrom ožívajú nielen školy, ale aj naša knižnica, veríme, že naša ponuka odbornej literatúry, mnohých aktivít a podujatí zaujme na jeseň našich verných i nových čitateľov a návštevníkov.

Betka Matejová

Branno-športový deň v Štátnej vedeckej knižnici v Banskej Bystrici

Dňa 27. mája sa zamestnanci Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici zúčastnili branno-športového dňa. Takýto deň v knižnici zažilo v minulosti len minimum zamestnancov, naposledy bol totiž organizovaný pred 36 rokmi na Suchom vrchu. To minimum zamestnancov sú naozaj už pamätníci.

Tento deň začal naozaj akčne. Zachraňovali sme životy. Ukážku prvej pomoci s defibrilátorom AED nám predviedla pani RNDr. MUDr. Zuzana Stanová z Červeného kríža v Banskej Bystrici, naučila nás základy prvej pomoci a do svojich ukážok zapojila aj našich kolegov. Veríme, že nikto z nás, nebude musieť v budúcnosti využiť, čo sme sa naučili, ale ak niečo, tak určite budeme pripravení pomôcť.

Neskôr sme sa postupne presunuli na Hvezdáreň na Vartovke. Po náročnom výstupe nás čakalo hasenie požiarov. Školenie k bezpečnosti ochrany pred požiarom nám zabezpečil pán Repka z firmy Livonec, s ktorými máme dlhoročnú spoluprácu. Mali sme možnosť vyskúšať si hasenie ohňa priamo v praxi a darilo sa nám. Vartovka stále stojí.

Na Vartovke nás čakali zamestnanci Krajskej hviezdárne v Banskej Bystrici, ktorí v rámci svojej odbornej činnosti realizujú pozorovanie Slnka, zákryty nebeských telies, zatmenia Mesiaca a Slnka, pozorovanie meteorov a medziplanetárnej hmoty, pozorovanie nevšedných astronomických a meteorologických úkazov a astrofotografie. Do všetkého tohto sa nás snažili zasvätiť. Pripravili nám veľmi zaujímavý a pútavý výklad.

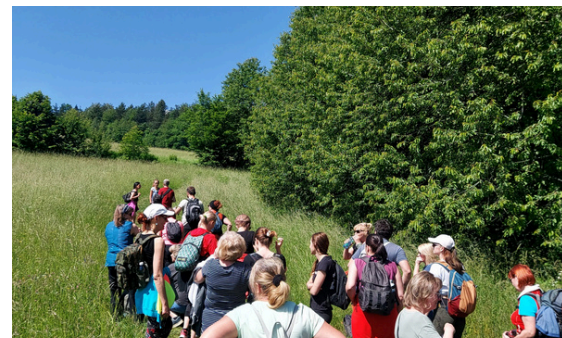
Keď skončili zaujímavé povinnosti, čakal nás zaslúžený oddych, posedenie pri ohnisku, mini pingpongové turnaje medzi zamestnancami, bedmintonový turnaj a kultúrny program, ktorý nám zabezpečila naša kolegyňa Andy Loužecká so svojou gitarou.

Po absolvovaní tohto dňa sme boli veľmi radi, že sa nám dostali dobré ohlasy účastníkov. Kolegovia sa spoznali nielen pracovne, ale aj trošku inak. Určite sa nadviazali aj nové priateľstvá a utužil sa kolektív. Veríme, že o rok sa na takomto podujatí stretne opäť.

Adriana Barth

ZAMESTNANCI ŠVKBB SA ZHROMAŽDUJÚ
A ODCHÁDZAJÚ NA BRANNO-ŠPORTOVÝ DEŇ.

VÝSTUP ZAMESTNANCOV KNIŽNICE NA HVEZDÁREŇ NA
VARTOVKE.

VÝSTUP ZAMESTNANCOV KNIŽNICE NA HVEZDÁREŇ NA
VARTOVKE.

ZASLÚŽENÝ ODDYCH NA VARTOVKE.

ZAMESTNANCI ŠVKBB POČAS ŠKOLENIA K BEZPEČNOSTI OCHRANY
PRED POŽIARMI POD VEDENÍM PÁNA REPKA Z FIRMY LIVONEC.

VLADIMÍR STRMEŇ PODPISUJE KNIHU DO FONDU KNIŽNICE.

VLADIMÍR STRMEŇ HRÁ NA HARMONIKE PARTIZÁNSKE PIESNE.

PLUKOVNÍK PAVEL MARKO A KAPITÁN V. V. VLADIMÍR STRMEŇ.

Pravdivá história

26. júna 2024 v dopoludňajších hodinách sa v našej knižnici uskutočnilo stretnutie pod názvom Pravdivá história. Podujatie sme pripravili pri príležitosti 80. výročia Slovenského národného povstania, ktoré si pripomínáme 29. augusta.

Knižnicu navštívili dvaja vzácní hostia: kapitán v. v. Vladimír Strmeň, slovenský vojnový veterán, priamy účastník SNP, držiteľ množstva vojenských a civilných vyznamenaní. Druhým hosťom bol plukovník Pavel Marko, dlhoročný prezident Únie vojnových veteránov Slovenskej republiky. Besedu sme zorganizovali prioritne pre žiakov základných škôl, s ktorými knižnica spolupracuje a ktorí navštevujú naše vzdelávacie podujatia pre školskú mládež. Navštívili nás žiaci a pedagógovia zo Základnej a materskej školy Jána Bakossa a Súkromnej základnej školy na Lazovnej 6 v Banskej Bystrici.

Vladimír Strmeň sa pútavým rozprávaním podielil o svoje osobné zážitky: príchod vojny, vypuknutie SNP, ako ho zverbovali za partizána, prechod frontu, povstalecké príbehy, prísaha československého partizána, odkaz budúcim generáciám. Pavel Marko rozprával o svojich skúsenostiach z pôsobenia v mierových misiách na Balkáne. Autentické rozprávanie našich hostí zanechalo v nás prítomných hlboké zážitky.

Silný odkaz o pohnutých časoch SNP a oslobodzovaní našej vlasti určite zarezoval aj v myšliach mladých ľudí.

POĎAKOVANIE ZA PODUJATIE PRE ŠVKBB.

V závere podujatia nechýbali otázky z radov žiakov, ktorých autentické rozprávanie Vladimíra Strmeňa veľmi zaujalo.

Silný odkaz o pohnutých časoch SNP a oslobodzovaní našej vlasti určite zarezoval aj v myšliach mladých ľudí. V závere podujatia nechýbali otázky z radov žiakov, ktorých autentické rozprávanie Vladimíra Strmeňa veľmi zaujalo.

Prítomným sa prihovril aj PhDr. Miroslav Náhlík, predseda Oblastného výboru Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov vo Zvolene.

„Krásnou bodkou“ za besedou bola hra partizánskych piesní na harmonike, ktorou celé podujatie osviežil práve Vladimír Strmeň. Naším vzácnym hosťom ďakujeme za sprostredkovanie autentických zážitkov zo Slovenského národného povstania a ich osobné výpovede.

Soňa Šóky

Mgr. Soňa Šváčová, PhD., laureátka Ceny mesta za rok 2023

Ocenenie získala za významný podiel na úspešnej činnosti, propagácii a zveľaďovaní ŠVK - Literárneho a hudobného múzea v Banskej Bystrici. Ako múzejníčka, literárna historička a publicistka sa významným spôsobom zaslúžila o rozvoj a propagáciu tejto kultúrnej inštitúcie v meste pod Urpínom.

Rodáčka z Brna uzrela svetlo sveta 14. decembra 1961. Stredoškolské štúdiá absolvovala na Gymnáziu Jozefa Gregora Tajovského v Banskej Bystrici. Učiteľstvo všeobecno-vzdelávacích predmetov v kombinácii slovenský jazyk a literatúra – pedagogika vyštudovala na Pedagogickej fakulte Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Vzdelanie si doplnila aj štúdiom špeciálnej pedagogiky na Univerzite Komenského v Bratislave. V roku 2011 ukončila doktorandské štúdium a získala akademický titul PhD. Medzi jej záľuby patrí literatúra, turistika a tanec. Je vydatá. S manželom Jurajom Šváčom, ktorý je primárom II. Internej kliniky SZU vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou F.D. Roosevelta v Banskej Bystrici má tri deti. Je starou mamou šiestich vnúčat. Žije v obci Tajov.

Soňa Šváčová po ukončení vysokoškolského štúdia pôsobila ako učiteľka na Základnej škole pri NsP F.D. Roosevelta v Banskej Bystrici.

Od roku 2002 začala pracovať v banskobystrickej Štátnej vedeckej knižnici na bibliografickom oddelení. O desať rokov neskôr sa stala vedúcou špecializovaného útvaru ŠVK – Literárneho a hudobného múzea. Ako múzejníčka, literárna historička a publicistka sa významným spôsobom zaslúžila o rozvoj a propagáciu tejto kultúrnej inštitúcie. Jej publikačná činnosť je veľmi pestrá. Na svojom konte má personálne bibliografie, monografie, odborné i popularizačné články a spoluautorstvo v odborných publikáciách. Spolupracovala pri tvorbe dvoch kníh pre mesto pod Urpínom, a to Osobnosti Banskej Bystrice a Sprievodca po piestnych miestach Banskej Bystrice. Soňa Šváčová založila Literárnu a hudobnú komisiu Zväzu múzeí na Slovensku a bola jej predsedníčkou. Bola aj členkou Múzejnej a galerijnej rady Ministerstva kultúry SR, ako i pracovnej skupiny expertov pre oblasť múzeí a galérií Ministerstva kultúry SR. Súčasne je členkou komisie pre pamätihodnosti mesta Banská Bystrica a ďalších komisií.

V Štátnej vedeckej knižnici iniciovala založenie Vedeckej rady, ktorej je členkou. V rámci vedeckovýskumnej úlohy Osobnosti v múzeách je garantkou výskumu osobnosti kňaza vynálezcu a maliara Jozefa Murgaša. Koordinuje v tejto oblasti parciálne výskumy ďalších vedeckých spoločností na Slovensku.

Spolupracuje s partnerskými inštitúciami v USA. Realizovala telemost Tajov – Wilkes-Barre i vedeckú konferenciu Jozef Murgaš: reflexie života a diela v medzinárodnom kontexte. V tomto roku autorsky pripravuje výstavu Viera, veda a umenie. Jozef Murgaš z Tajova do Wilkes-Barre. Je iniciátorkou, garantkou a hlavnou riešiteľkou projektu Museologica literaria, ktorý sa zameriava na riešenie literárno-múzejnej a hudobno-múzejnej problematiky. Výsledky výskumných úloh Literárneho a hudobného múzea a slovenskej kultúry, v širšom kontexte, prezentuje doma i v zahraničí.

Imrich Šimig

SOŇA ŠVÁČOVÁ A PRIMÁTOR JÁN NOSKO. FOTO – ZDROJ: MESTO BB A ARCHÍV.

Čo čítajú osobnosti nášho mesta ?

V tomto čísle Knižničných novín sme sa rozhodli osloviť pani riaditeľku Bábkového divadla na Rázcestí, Mgr. art. Ivetu Škripkovú, PhD. Pani riaditeľka vyštudovala Vysokú školu múzických umení v Bratislave, odbor filmová a televízna dramaturgia a scenáristika a Filozofickú fakultu UK v Nitre, odbor estetika. V roku 1985 nastúpila ako dramaturgička do Bábkového divadla na Rázcestí v Banskej Bystrici a v roku 1992 sa stala jeho riaditeľkou. Vo funkcii je dodnes a okrem toho je aj riaditeľkou prestížneho Medzinárodného divadelného festivalu Bábkarská Bystrica. Ako sama povedala, voľný čas trávi tak úplne bežne, a teda v záhradke, číta knihy, chodí do kina alebo s mužom a psíkom Kamilom na huby.

A aký druh literatúry rada číta? „*Spektrum kníh, čo ma priťahujú je široké, od historických, cez teoretické filozofické a feministické až po výnimočné autorky bez ohľadu na to, či sú súčasné, alebo z rôznych období. Sledujem aj novinky slovenskej a českej prózy a ako „mňamky“ čítam knižky pre deti všetkých kategórií. Teraz mám rozčítaných viacero kníh, napr. 56, či? (Alexandra Salmela), Slovenka na kvadrát (Stanislava Chrobáková Repar) a denníky žien partizánok, alebo žien, ktoré boli činné v protifašistickom odboji počas ľudáckeho neludského režimu. Z beletrie všetky romány Alice Munroe, poviedky Kate Mansfieldovej, alebo Svetlany Alexijevič (keby som mala možnosť rozhodnúť, tieto knihy by som odporučila ako povinné čítanie každému).*

MGR.ART. IVETA ŠKRIPKOVÁ, PHD.

Z našich autoriek diela Jany Juráňovej, ale aj všetky „potopené duše“, teda zabudnuté slovenské autorky, o ktorých sa nevie, alebo vplyvom rôznych spoločenských okolností boli vytesnené z literárneho a kultúrneho života. Vyšli v súbornom diele **Potopené duše**, editorka Andrea Bokníková. A milujem knihy o tvorivom myslení, tvorivosti... je ich veľmi veľa.“

Knihu Slovenka na kvadrát nájde v našom fonde pod signatúrou svkbbA 131784.

Knihu Potopené duše nájdete v našom fonde pod signatúrou svkbbA 151725.

Betka Matejová

Výstava súčasnej drevenej architektúry Salón drevostavieb 2023

Slovenská tradičná kultúra a architektúra je nostalgicky spájaná s prírodným prostredím a drevenicou ako miestom na uchýlenie pred vonkajšími nástrahami a neuhmi. Takto to asi bolo, aj keď realita posledných dekád tomu nenasvedčuje.

V spoločnosti, ktorá prechádza turbulentnými etapami od začiatku 20. storočia, je pomerne náročné nájsť v stavebnej kultúre správnu cestu. Po stavebnom prograse prvej republiky prišli temnejšie obdobia. Po plagiátorskom socialistickom realizme a systémovej panelovej výstavbe sídlisk, ktorá zaplavila doliny našej krajiny takmer v každom kúte Slovenska, prišli heroické 90. roky plné slepých uličiek a prešľapov, stratené v zastaranej ére postmoderny a nevkusnom, tzv. podnikateľskom baroku. Avšak trend posledných rokov inšpirovaný kultivovanejším poznaním si našiel svoje miesto aj v architektúre, v ktorej sa periodicky vraciame k osvedčeným materiálom obohateným o vedné a high-tech technologické pozadie.

Taktovku v tomto smere na Slovensku šíri vyše 14 rokov projekt Fórum drevostavieb, ktorému zasvätila svoje nadšenie architektka Ľubica Fábri. Oslobodená od ťaživých technologických postupov a teoretizovania propaguje súčasnú drevenú architektúru na základe realizovaných príkladov slovenských a českých drevostavieb. Či je to cesta prirodzená, projekt necháva na vnímateľa. V každom prípade je našou hlbokou studnicou inšpirácií architektúra rakúskych regiónov, ktoré drevo ako stavebný materiál majú vštepené takmer v DNA a s ich estetickým, technologickým, ale aj udržateľným náskokom (koľko stromov výrubu – toľko zasadia) za takmer 100 rokov sa nedá súperiť. V početnom zastúpení obytnej architektúry s príchutou regionalizmu alebo minimalistickej estetiky nachádza si drevo pre svoju ekologickosť, estetickosť a rýchlosť realizácie uplatnenie aj pri náročnejších občianskych budovách, ako je to v prípade novostavby školskej jedálne a učebni Základnej školy s materskou školou na Ulici J. Bottu 27 v Trnave.

Otvorenie výstavy podporila svojou prednáškou kurátorka projektu Ing. arch. Ľubica Fábri, ArtD., a otvorenou diskusiou skupiny banskobystrických architektov.

Prezentovaný výstavný projekt je pre návštevníkov knižnice sprístupnený od stredy 5. júna do piatka 16. augusta 2024 na prvom poschodí knižnice. Mala pozvánka výstavného projektu je odprezentovaná v záhrade Centra nezávislej kultúry Záhrada v priamom susedstve s knižnicou. Či sa stane život v drevostavbách opätovnou súčasťou našej kultúry, ako je to prirodzené u našich západných susedov, je len na nás a našom rozhodnutí.

Rasťo Udžan

FIRMA KLOBOUCKÁ LESNÍ, S. R. O., V BRUMOVĚ-BYLNICI (MJÖLK ARCHITEKTÍ) (ZDROJ: BOYSPLAYNICE).

RODINNÝ DOM V OBCI BORINKA (ING. ARCH DANIEL KUBIŠ, ING. MARTIN PLOŠICKÝ) (ZDROJ: MATÚŠ NEDECKÝ).

KLUBOVANIE NA CESTÁCH navštívilo našu knižnicu

V druhý júnový týždeň (12. 6. 2024) pripravila Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici v spolupráci so Slovenskou knižnicou pre nevidiacich Mateja Hrebendu (SKNMH) v Levoči podujatie pod názvom Klubovanie na cestách. Išlo o výjazdové stretnutie Literárneho klubu, ktorý pri levočskej knižnici pracuje od roku 2011. Prezentácia literárnej tvorby zrakovo a inak zdravotne znevýhodnených autorov a stretnutie milovníkov literatúry boli príjemným umeleckým podujatím pre všetkých, ktorí majú radi literatúru.

Literárny klub (LK) pri Slovenskej knižnici pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči vznikol preto, aby vytvoril priestor pre zrakovo a inak zdravotne znevýhodnených, predovšetkým píšucich autorov. Samotné klubové stretnutia umožňujú autorom rôznych vekových kategórií stretnúť sa a diskutovať o vlastnej tvorbe, knižných novinkách a umení. Ich pridanou hodnotou je vklad hosťa, či už básnika, prozaika, prekladateľa, literárneho kritika, alebo divadelníka, ktorý sa k tvorbe začínajúcich autorov vyjadruje spolu s odborným garantom klubu – básnikom a porotcom literárnych súťaží Jánom Petříkom.

V priebehu rokov sa úspešne uskutočnilo Klubovanie na cestách v Prešove, Košiciach, Nitre, Bratislave a opakovane v Banskej Bystrici.

Výjazdový Literárny klub SKNMH zavítal do Banskej Bystrice po dlhšom čase. Napriek nepriazni počasia sme v prostredí Literárneho a hudobného múzea, v expozícii Múzeum – domov múz strávili príjemné popoludnie a podvečer. „Klubovanie“ trvalo tri hodiny a boli by sme pokračovali ďalej, len čas závratne rýchlo bežal.

Za hostí z Levoče sa na podujatí zúčastnil riaditeľ levočskej knižnice Ing. František Hasaj, ktorý stál pri zrode klubu a inicioval jeho vznik v roku 2011.

Nechýbal Ján Petřík, dlhoročný redaktor SKNMH a porotca celoslovenských literárnych súťaží, a vedúca redakcie časopisov pre zrakovo a inak zdravotne znevýhodnených Mgr. Daniela Dubivská, ktorá je poetkou a organizačne sa podieľala aj na príprave podujatia.

Svoju tvorbu prezentovali viacerí nevidiaci autori: **Mgr. Peter Haško**, ktorý pôsobí ako redaktor v SKNMH. V jeho autorskej próze sme sa dozvedeli zaujímavosti zo života spisovateľa Karla Maya, ktoré nám autor prerozprával zaujímavým spôsobom.

NEVIDIACA AUTORKA SLÁVKA MATLOVÁ Z RUŽOMBERKA PREZENTUJE SVOJU TVORBU.

Z Ružomberka pricestovala nevidiaca autorka **Slávka Matlová**, ktorá sa podelila o viacero svojich básní. Až v Bratislave pricestoval nevidiaci talentovaný rozhlasový redaktor **Michal Herceg**, ktorý pracuje v Rádiu Regina v Bratislave. Poslucháčom prezentoval svoje reportáže z ciest vlakom, ktoré púťavým spôsobom spracoval do prózy. Ďalšou prezentujúcou autorkou bola **Mgr. Zuzana Pellová**, členka Literárneho klubu a redaktorka SKNMH v Levoči, ktorá prezentovala poéziu. Špeciálnym hosťom podujatia bol banskobystrický básnik a spisovateľ **Miroslav Kapusta**, ktorý sa podelil o svoje „literárne skúsenosti“ a zároveň prezentujúcim autorom spolu s redaktorom Jánom Petríkom ponúkol cenné rady pre ich ďalšiu tvorbu.

Všetci sa v našej knižnici cítili veľmi príjemne, aj preto sme si dali prísľub, že podujatie si v budúcnosti zopakujeme. Autorom želáme veľa ďalších tvorivých nápadov a priazeň „literárnej múzy“.

Soňa Šóky

SOŇA ŠÓKY, DANIELA DUBIVSKÁ A MIROSLAV KAPUSTA.

ÚČASTNÍCI KLUBOVANIA NA CESTÁCH.

Knižnica – miesto bezpečia pre všetkých

Vzdelávacie aktivity tvoria veľkú časť služieb, ktoré Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici poskytuje verejnosti. Ročne vykazuje v priemere 600 podujatí. V tomto roku zaradila do ponuky aj kreativitu. Prvýkrát bolo tvorenie pre verejnosť organizované v marci v rámci Týždňa slovenských knižníc. Tradičný workshop kreatívnych techník pod názvom Kreatívne duše v knižnici, organizovaný v predošlých rokoch pre knihovníčky, bol netradične pripravený pre čitateľov. Následne sa knižnici podarilo získať finančné prostriedky na nákup materiálu vďaka Nadácii PONTIS, ktorá podporila projekt Knižnica – miesto bezpečia pre všetkých v grantovom programe Tesco – 14. edícia Vy rozhodujete, my pomáhame. A tak sa mohli tieto aktivity rozšíriť.

V rámci tvorivej dielne Kniha – uchované dedičstvo si účastníčky počas troch stretnutí vyzdobili drevenú škatuľku v tvare knihy. Cieľom bolo skúsiť rôzne techniky a vytvoriť škatuľku na spôsob starej vzácnej knihy. Pri tvorbe použili techniku dekupáže a krakelovania. Na zdobenie použili akrylové a patinovacie farby, gély, antikovacíu a šablónovú pastu, samoschnúcu hmotu.

Na dotvorenie celkového efektu použili zlaté a strieborné voskové pasty a vyskúšali si aj tvorbu hrdze. Čerešničkou na torte bol medailónik vyrobený z ryžového papiera a 3D laku v kovovom puzdre.

Ďalším podujatím v rámci projektu bol zaujímavý tréning pamäti Cesty tetky Poluše. Išlo o precvičovanie rozumových schopností formou zážitkovej hry. Aktivitu si pre účastníkov pripravil Zdeněk Gloz, tréner pamäti III. stupňa, ktorý k nám prišiel z Moravy a doniesol so sebou i niekoľko tajomných starožitných kufrov. Seniori spoločne s ním precestovali niekoľko krajín prostredníctvom úloh a hlavolamov, ktoré boli ukryté v jednotlivých kufroch.

Každý kufor skrýval jednu z krajín: Omán, Francúzsko, Taliansko, Slovensko, Kambodža a Nepál. Krajiny spoznávali cez vône, obrázky, príbehy a charakteristické predmety. Postupne získavali indície a na záver sa dopracovali ku kľúčovému slovu, pomocou ktorého otvorili truhlicu s pokladom, kde ich čakalo sladké prekvapenie.

VÝSLEDNÉ DIELA V PRIEBEHU TVORENIA.

Poslednou tvorivou aktivitou bolo Zážitkové maľovanie v spolupráci so Svetlanou Poltanovou z ateliéru My art. Zúčastnili sa na ňom predškolačky, ktorí si spoločne krok po kroku pod vedením skúsenej lektorky namaľovali vlastný obraz tukana. Na druhom stretnutí, na ktoré prišli starí rodičia so svojimi vnúčatami, opäť panovala tvorivá nálada. Spoločne tvorili jeden obraz, každý priložil ruku k dielu a pomocou akrylových farieb, reliéfnej pasty a mušlí vznikol obraz morskej vlny. Malí i veľkí maliari si s radosťou odnášali svoje vytvorené diela domov.

Ďakujeme všetkým hlasujúcim v predajniach Tesco v Banskej Bystrici, ktorí podporili náš projekt, práve vďaka nim sme mohli realizovať tieto zaujímavé aktivity.

Jana Vranová,
Ivana Bičanovská

ÚČASTNÍČKY TVORIVEJ DIELNE KNIHY – UCHOVANÉ DEDIČSTVO.

ZÁŽITKOVÉ MAĽOVANIE.

ÚČASTNÍČI CESTY TETKY POLUŠE.

Knihovníci vo svete Knižnica v Lillehammeri očami našej kolegyne

Verejná mestská knižnica v Lillehammeri vznikla zlúčením obecnej knižnice (1810) v Nedre a knižnice v Lillehammeri (1857) v roku 1934. Nachádza sa v centre mesta v zrekonštruovanej budove bývalej mliekarene Meierigarden. Celý priestor knižnice tvoria dve podlažia.

Ku knižničnému fondu je voľný prístup a tvoria ho klasické knihy (beletria, náučná a detská literatúra), zvukové knihy, e-knihy, filmy a časopisy. Používatelia majú k dispozícii prístup aj do Svetovej knižnice, kde nájdu e-knihy a zvukové knihy v iných jazykoch, ako je nórčina. Služba je súčasťou knižníc v Nórsku, financuje ju štát a samospráva a pre používateľov je bezplatná. Ďalej majú prístup do filmotéky, k digitálnym zdrojom, zvukovým knihám pre tých, ktorí trpia dyslexiou, ADHD, zhoršeným videním atď. Na využívanie služieb knižníc je dostupná aj celonárodná aplikácia Bibliofil. Knižnica je zároveň aj regionálnym pracoviskom a buduje zbierku dokumentov, ktorá sa venuje histórii Lillehammeru a jeho okolia. K dispozícii je 1 150 titulov.

Od marca 2017 majú používatelia prístup do priestorov a zariadení knižnice aj mimo otváracích hodín. Prístup si môžu aktivovať s platným národným čitateľským preukazom a svojím podpisom sa zaväzujú dodržiavať stanovené pravidlá. Celý priestor je zabezpečený kamerami. Počas víkendov, sviatkov, neskorých večerných hodín si môžu vypožičkať a vrátiť knihy cez automaty, využívať priestory na oddych, prácu a štúdium. K dispozícii sú skupinové miestnosti a wi-fi. Knižnica je zároveň aj literárnym domom, ktorý spolupracuje s nórsym festivalom literatúry a Nansenskou školou v Innlandete. Cieľom je posilniť záujem o literatúru a čítanie u dospelých aj detí a uľahčiť verejnú konverzáciu a diskusiu na miestnej a regionálnej úrovni, ako aj prepojenie na aktuálne národné a medzinárodné problémy. Národný čitateľský preukaz je bezplatný a platí vo všetkých knižniciach Nórska.

Súčasťou knižnice je aj kaviareň. Za zmienku stojí socha pred budovou knižnice, nazývaná aj „Birkebeinerne“. Znárodňuje záchranu malého nórskeho následníka trónu Haakona Haakonsona z 13. storočia.

Zdenka Gondová

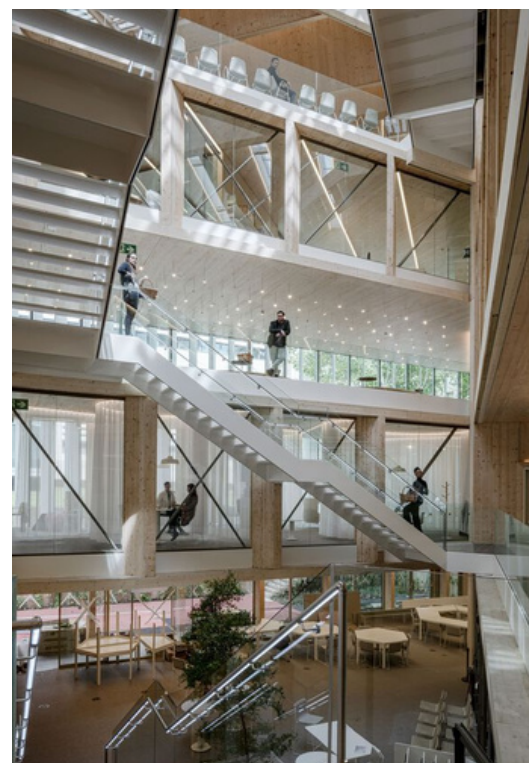
KNIŽNICA V NÓRSKOM LILLEHAMMERI.

Gabriel García Márquez – nová knižnica v Barcelone

Letné obdobie je každé štyri roky spestrené o veľký športový sviatok olympijské hry, ktorých sa v roku 2024 inovatívne zhostil Paríž. Svet sa aspoň na pár dní oslobodí od aktuálnej nepokojnej situácie. Olympiády sú taktiež ostro sledované z pohľadu architektúry.

V meradle rozvoja, udržateľnosti, spoločenskej a finančnej stability sú považované za najúspešnejšie barcelonské olympijské hry z roku 1992. Ikonické zábery vyšportovaných tel skáčucich z 10-metrového mostíka v predpolí rozostavanej katedrály Sagrada Familia, celoživotného diela architekta Antonia Gaudího, budia obdiv aj po 30 rokoch. A práve architektúra bola nástrojom, ako sa z bežného mesta stala jedna z najnavštevovanejších destinácií. Olympiáda bola štartovacou čiarou a realizácia Knižnice Gabriela Garcíu Márqueza v centrálnej štvrti Sant Martí je ďalším príspevkom úspešného napredovania k vytýčenému cieľu. Cieľu kultivácie prostredia a lokálnych komunít prostredníctvom architektúry. Za projektom stojí dvojica madridských architektov štúdia SUMA Arquitectura – Elena Orte a Guillermo Sevillano. Knižnica je navrhnutá v harmonickej materiálovej a funkčnej jednote.

Stavebná konštrukcia je z dreva, ktoré je zohľadnené v konštrukčnom, funkčnom aj estetickom aspekte projektu. Celý objekt je vsadený medzi pôvodnú stromovú zeleň svojbytného barcelonského mestského bloku v susedstve s policajnou stanicou. Hmota objektu je inšpirovaná štruktúrou knižných strán (knižný blok), akoby náhodne uložených do kompozičnej skladby. Na fasáde je táto idea pretavená do tieniacich lamiel, ktoré zároveň filtrujú agresívne južanské slnečné lúče. Exteriérová konštrukcia má presah do interiéru, ktorý svetelnými prestupmi, variabilitou otvorených a uzavretých priestorov podporených zeleňou vytvára ucelený harmonický celok. Jadrom päťpodlažného interiéru je trojramenné schodisko s presvetľujúcim svetlíkom a usporiadanie následných priestorov pod 45-stupňovým vychýlením.

KNIŽNICA V BARCELONE.

Zvoleným prístupom sa priestor vyznačuje svojou flexibilitou, vie pokryť prvotriedne oficiálne podujatia, ako aj stretnutia komunitného charakteru lokálnych spolkov, pre ktoré je primárne určený. Priestor dokonale komunikuje s okolitým prostredím svojím tvarom, hmotovými presahmi, medzipriestormi a celostenovými preskleniami s výhľadmi. Neodlučiteľným faktorom od konceptu po realizáciu bol ekologický prístup – drevená konštrukcia, schodisko s presvetleným átriom (tzv. solárny komín), prirodzené svetlo tienené štruktúrovanou fasádou v duchu spomenutej štruktúry knižného bloku, recyklovanie dažďovej vody a fotovoltaické panely – to všetko prispieva k vytvoreniu koherentného ekosystému. Knižnica s dennou návštevnosťou 1 300 čitateľov za svoj pozoruhodný koncept pretavený do realizácie získava uznanie návštevníkov a podľa knižničnej asociácie IFLA je považovaná za najlepšiu knižnicu roka 2024.

Rasťo Udžan

KNIŽNICA V BARCELONE..

Leto v knižnici a múzeu

Leto v knižnici a múzeu v Štátnej vedeckej knižnici v Banskej Bystrici (ŠVK) ponúklo pestrú paletu podujatí, ktoré sa osvedčili počas horúcich letných dní aj po minulé roky. Návštevníci mohli zmysluplne tráviť letné obdobie v atraktívnom prostredí knižnice, vypožičať si množstvo kníh, prečítať si odbornú tlač v našich študovniach, navštíviť niektoré z jazykových centier či dozvedieť sa množstvo zaujímavostí v expozíciách Literárneho a hudobného múzea. Ponúkané aktivity mali aj kreatívny charakter a tí, ktorí sa zapojili, sa rozhodne nenudili.

V júni sa v knižnici háčkovalo a techniku amigurumi si obľúbilo viacero účastníčok tvorivého workshopu, ktorý viedla Mgr. Zdenka Gondová.

Centrum slovanských štúdií pripravilo Letnú školu slovenčiny pre Ukrajincov. Osem jazykových workshopov pripravila a viedla Mgr. Andrea Loužecká.

Tí, ktorí si chceli obnoviť základy počítačovej gramotnosti, využili ponuku Bibliograficko-informačného a databázového centra, ktoré v mesiacoch jún a júl pripravilo už 13. ročník tohto kurzu pre verejnosť. Svoje skúsenosti účastníkom odovzdával Mgr. Tomáš Albert.

Aj v lete si niektorí z vás chceli cibriť svoju pamäť, preto využili stálu ponuku a nenechali si ujsť Letný klub (ne)zábudlivcov. Ten so zariadením pripravuje a vedie Mgr. Ivana Bičanovská.

V júli vyvrcholili kreatívne aktivity pod vedením Mgr. Jany Vranovej, ktorá ukončila s účastníčkami tvorivých dielní tvorbu drevenej škatuľky na spôsob starej vzácnej knihy. Realizácia týchto aktivít bola súčasťou iného úspešného projektu.

ZDENKA GONDOVÁ VIEDLA WORKSHOP HÁČKOVANIA.

ANDREA LOUŽECKÁ S ÚČASTNÍKMI LETNEJ ŠKOLY SLOVENČINY PRE UKRAJINCOV.

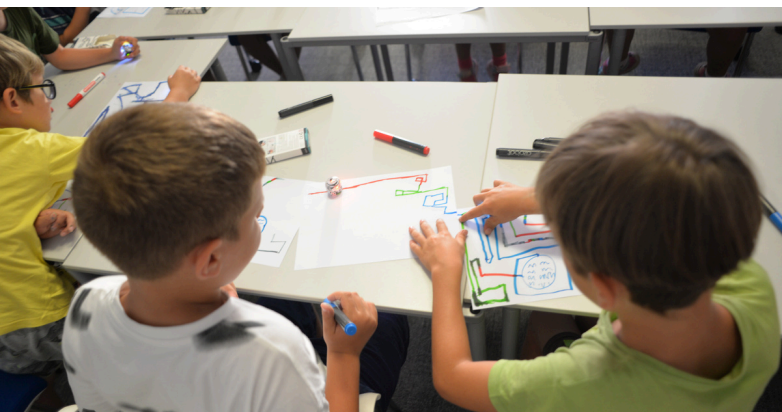
TOMÁŠ ALBERT A ÚČASTNÍCI KURZU POČÍTAČOVEJ GRAMOTNOSTI.

KLUB (NE)ZÁBUDLIVCOV.

REALIZÁCIA TVORIVÝCH DIELNÍ S MGR. JANOU VRANOVOU.

DETI V AMERICKEJ ŠTUDOVNI.

LETNÝ IT TÁBOR PRE ŠKOLÁKOV.

DETI V CENTRE HISPÁNSKEJ KULTÚRY VLADIMÍRA OLERÍNÝHO.

ČELISTA JAIRO ORTIZ A JEHO KONCERT.

V Americkej študovni ŠVK bolo počas leta stále rušno. Tento priestor využívali najmä tínedžeri. Tvorivé aktivity, napr. Naprogramuj si ozobota, pripravoval a viedol Mgr. Róber Címer. V júli študovňu opakovane navštívili deti z anglického letného tábora Magica Akademy.

V auguste sa v študovni uskutočnil Letný Coding Camp pre dievčatá, ktorý je organizovaný v spolupráci s OZ Ženský algoritmus. Dievčatá v knižnici strávili tvorivý týždeň a venovali sa grafickému dizajnu, programovaniu a príprave startupového projektu. Tiež sa uskutočnil Letný IT tábor pre školákov, ktorý pripravil náš partner OZ Pro Bibliothecae(5 vzdelávacích workshopov). Bol zameraný na podporu digitálnej gramotnosti a vzdelávanie detí v oblasti IT zážitkovou formou. Na letnom tábore sa zúčastnili aj deti z Komunitného centra Sásová, ktoré letné aktivity knižnice navštevujú pravidelne.

V Centre hispánskej kultúry Vladimíra Olerínyho sa zážitkovou a interaktívnou formou učili deti španielčinu v rámci prázdninovej aktivity Hľadanie španielskeho pokladu s Mgr. Zuzanou Hušlovou.

Koncom júla ponúkla knižnica milovníkom hudby a svojim návštevníkom aj skvelý hudobný zážitok. Na koncerte mexického violončelistu Abnera Jaira Ortiza Garcíu zazneli Bachove violončelové suity, mexická, ale i európska hudba. Výborný umelecký zážitok talentovaného hudobníka z Mexika, ktorý pôsobí na poste prvého violončelistu v Latinskoamerickom symfonickom orchestri bol vynikajúcom hudobným osviežením počas horúcich júlových dní.

O stálu výstavu Hudobný svet vzdialených kultúr je permanentný záujem. Hudobné átrium ponúklo aj v lete viacero zaujímavostí zo sveta hudobnej kultúry a audiovizuálnu výstavu Woodstock '69 – rocková revolúcia.

Stále múzejné expozície Bábkarský salón, Ľudové hudobné nástroje na Slovensku a Múzeum – domov múz navštívili individuálni i skupinoví návštevníci a zahraniční turisti.

Letné aktivity knižnice boli súčasťou projektu Letná knižničná záhrada pre všetkých. Projekt sme realizovali vďaka finančnej podpore Nadácie SPP. Z finančnej podpory sme zakúpili materiál na tvorivé dielne, ale i nové vybavenie našej knižnice, ktoré bude slúžiť všetkým návštevníkom: lavičky, stoličky, stolíky, exteriérové tulivaky, podsedáky a iné pomôcky na spríjemnenie a skvalitnenie našich podujatí. Veríme, že sa v zatriktívnenom prostredí našej knižnice budete cítiť príjemne a pohodlne.

Soňa Šóky

ŠTUDENTI NA NÁVŠTEVE HUDOBNEHO ÁTRIA.

DETI V BÁBKARSKOM SALÓNE.

NOVÉ ZAKÚPENÉ VYBAVENIE KNIŽNICE.

NOVÉ ZAKÚPENÉ VYBAVENIE KNIŽNICE.

Nadácia

LOGO NADÁCIE SPP

Poklady slovenskej kultúry a ich prezentácia doma a v zahraničí

Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici (ŠVKBB) a občianske združenie Pro Bibliothecae pripravili a zorganizovali 23. ročník odborného seminára Trends in Libr@ries 2024 pre knihovníkov a informačných špecialistov na tému: Poklady slovenskej kultúry a ich prezentácia doma a v zahraničí. Seminár sa uskutočnil 21. a 22. mája 2024 v spoločenskej sále ŠVKBB. Bol venovaný prezentácii a propagácii slovenskej kultúry a Slovákov v domácom i zahraničnom priestore. Zúčastnili sa na ňom odborníci z pamäťových a fondových inštitúcií zo Slovenska, Čiech a Poľska (zástupcovia knižníc, vydavateľstiev, galérií, osvetových stredísk, archívov a donori).

Organizátori videli cieľ seminára najmä v modelovaní teoretických možností a praktických skúseností knižníc pri aktivitách zameraných na prezentáciu rozmanitých oblastí slovenskej kultúry so zámerom jej zviditeľnenia a propagácie v globálnom prostredí. Zámerom seminára bola tiež diskusia o súčasnom poslaní knižníc, pamäťových a fondových inštitúcií pri pozitívnej prezentácii slovenskej kultúry, ako aj kultúry zahraničných Slovákov.

Zároveň boli nastolené otázky, ako môžu knižnice svojimi aktivitami napomáhať jej rozvoju, resp. formulovať požiadavky na tvorivejší a kvalitnejší prístup k nej.

Súčasťou odborného seminára bol aj 8. ročník Knižničného inkubátora, fóra mladých knižnično-informačných špecialistov na tému: Pohľad na slovenskú kultúru ako príležitosť pre mladých odborníkov. Mladí odborníci prispievajú k ochrane a prezentácii bohatej slovenskej kultúry, ktorá im ponúka mnoho príležitostí vo viacerých oblastiach a inštitúciách (v knižniciach, múzeách, archívoch, v oblasti pamiatkovej ochrany, v osvetovej činnosti, v rozvoji kreatívnych odvetví, v kultúrnom podnikaní). Popri mnohých úspechoch mladých odborníkov v oblasti kultúry existuje aj množstvo problémov, ktoré si vyžadujú komplexnosť riešenia. Je potrebné vytvárať priaznivé podmienky na sebarealizáciu, tvorivosť a kariérny rast mladých odborníkov v kultúrnom sektore.

Seminár finančne podporil z verejných zdrojov Fond na podporu umenia.

BANNER ODBORNÉHO SEMINÁRA TLIB 2024.

Z ROKOVANIA POČAS SEMINÁRA.

Na realizáciu seminára finančne prispeli tiež: Spolok slovenských knihovníkov a knižníc, spoločnosť EBSCO, firmy MediaCall, s. r. o., Koval system, a. s., a Ceiba, s. r. o.

Na seminári odznelo 19 odborných príspevkov a 4 prezentácie donorov. Prvý rokovací deň sa na seminári zúčastnilo 93 účastníkov a 70 účastníkov druhý rokovací deň. Seminár sledovalo on-line 57 účastníkov. Zo seminára bude vydaný recenzovaný zborník. Prednesené príspevky vzbudili záujem prítomných, boli podnetné na zamyslenie, ponúkli námety na ďalšie spracovanie či vedecké bádanie.

Soňa Šóky

MGR. MÁRIA BÔBOVÁ, PHD., ODBORNÁ GARANTKA SEMINÁRA TLIB 2024.

SPOLOČNÁ FOTOGRAFIA ÚČASTNÍKOV TLIB 2024.

Oslavy piateho výročia založenia Centra hispánskej kultúry Vladimíra Olerínyho

Najmladšie zo šiestich jazykových centier našej knižnice Centrum hispánskej kultúry Vladimíra Olerínyho oslávilo piate výročie svojho založenia. Centrum bolo oficiálne otvorené 11. marca 2019 a od tohto roku poskytuje svojim návštevníkom nielen bohatý knižný fond španielskej a hispanoamerickej literatúry s viac ako 3 500 knižnými dokumentmi, ale najmä podujatia rozširujúce záujem ľudí o španielsky jazyk a hispánsku kultúru.

Práve tento záujem sme sa snažili vyzdvihnúť slávnostným podujatím pri príležitosti piateho výročia založenia centra, ktoré sa konalo v stredu 12. júna 2024 o 16.00 h v Spoločenskej sále. Návštevníkov čakal bohatý kultúrno-vzdelávací program. Počas osláv zaznela prednáška s názvom Vladimír Oleríny: prekladateľ, literárny a kultúrny diplomat v podaní doc. PhDr. Evy Palkovičovej, PhD., a doc. Mgr. Móniky Sánchez Presa, PhD., z Katedry romanistiky Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

V rámci kultúrneho programu sa nám s dvomi vystúpeniami predstavili tanečníčky zo skupiny Missy Fellaz a dvakrát nám zanôtili krásne skladby študenti a absolventi z Akadémie umení v B. Bystrici.

Na slávnostnom podujatí sa okrem verejnosti zúčastnili aj zástupcovia Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a Univerzity Komenského v Bratislave. Veľmi nás však potešila návšteva zástupcov z Veľvyslanectva Španielska na Slovensku a Veľvyslanectva Mexika v Rakúsku. Jednotliví zástupcovia (Marcos Carrascal Meneses, tretí tajomník a zástupca vedúcej misie z Veľvyslanectva Španielska na Slovensku, a Carlos Antonio Tenorio Muñoz Cota, atašé pre vedu a vzdelávanie z Veľvyslanectva Mexika v Rakúsku) nás v úvode poctili svojím príhovorom a zároveň sme mali možnosť porozprávať sa s nimi o ďalších krokoch spolupráce nášho centra s jednotlivými veľvyslanectvami.

Pri príležitosti piateho výročia založenia centra sme vydali aj krátku publikáciu s názvom Dialóg kultúr 2019 – 2024, ktorá vás prevedie celým fungovaním centra. V prípade záujmu si ju môžete vyzdvihnúť u konzultantky v Centre hispánskej kultúry Vladimíra Olerínyho (1. poschodie našej knižnice). Výročie založenia centra sme oslávili na výbornú a prajeme Centru hispánskej kultúry Vladimíra Olerínyho, aby aj naďalej dobre slúžilo všetkým čitateľom, ktorí ho navštívia, aby uskutočnilo ešte veľa hodnotných podujatí a aby sa jeho spolupráce stále rozširovali aj o ďalšie krajiny hovoriace po španielsky.

Zuzana Hušlová

SPOLOČNÁ FOTOGRAFIA Z OSLÁV 5. VÝROČIA ZALOŽENIA CENTRA HISPÁNSKEJ KULTÚRY VLADIMÍRA OLERÍNÝHO.

Prezentácia dejín knižnej kultúry pre študentov histórie

ŠTÁTNA VEDECKÁ
KNIŽNICA
V BANSKEJ BYSTRICI

V rokoch 2004 až 2013 prebiehal v našej knižnici výberový seminár dejiny knižnej kultúry, organizovaný vďaka spolupráci medzi Katedrou histórie FF UMB a Štátnou vedeckou knižnicou v Banskej Bystrici. Seminár mal za cieľ pútavým spôsobom priblížiť študentom možnosti praktického uplatnenia ich vedomostí a otvoriť im dvere k profesionálnemu rozvoju. Počas jeho trvania ním prešlo takmer sto študentov, pričom sa im podarilo odhaliť a zmapovať viacero zaujímavých nespracovaných knižných zbierok.

Pre našu knižnicu to bola výnimočná príležitosť prezentovať vlastný výskum a organizačné schopnosti v oblasti vzdelávacích aktivít. Veľmi nás teší, že od akademického roku 2022/2023 sme opäť oživilí túto tradíciu prostredníctvom povinnej voliteľného seminára historické knižnice – výskum a spracovanie. Seminár poskytuje študentom nielen cenné praktické skúsenosti, ale aj možnosť vidieť reálne výsledky výskumu a spoznať každodenné radosti i výzvy tejto práce.

Na lepší pohľad na priebeh a hodnotenie seminára sme oslovili samotných študentov. Svoje postrehy nám poskytla študentka Stela Kubicová: „Kurz historické knižnice, ktorý som absolvovala v letnom semestri hodnotím veľmi pozitívne na stretnutia som chodila s radosťou. Oceňujem najmä praktické zameranie tohto predmetu, aj keď účasť na ňom bola skromná, pokladám ho za veľmi atraktívny a tento názor rada takouto formou odovzdávam ďalej.

Príjemnou skúsenosťou, ktorú so sebou tento seminár prináša, je zmena prostredia, keďže z univerzity sme sa presunuli do priestorov Štátnej vedeckej knižnice, kde sme absolvovali aj exkurziu do „zákulisných“ častí knižnice, kde bežný čitateľ nemá prístup. Ďalším špecifikom je tiež nový pedagóg, odborník z praxe, ktorý tento seminár vedie. Tým bola pani doktorka Bôbová a nemožno ju charakterizovať inak, ako veľmi milú, priateľskú a ústretovú osobu, ktorá bola vždy maximálne pripravená, čo naznačovalo jej zodpovedný a profesionálny prístup k vedeniu kurzu. Ároveň bola veľmi ochotná, či už pri odpovedaní na naše otázky, alebo pri riešení našich individuálnych žiadostí. Každé stretnutie obsahovalo prednášku ako základné informatívne východisko, ktoré bolo stručne a jednoducho spracované a následne tiež zdieľané na spoločnej platforme. Odbornú pripravenosť predstavovali aj kvalitné domáce a zahraničné zdroje a rovnako tak aj odkazy na webové stránky so slovenskými aj svetovými databázami. Praktickú časť výučby zas predstavovali hmotné ukážky, resp. demonštrácia a vlastná práca s historickým knižným materiálom.

Dostali sme sa k najstarším unikátom historického fondu ŠVK, pri ktorých sme spolu s kolegami okrem obdivovania zanalyzovali stav a jednotlivé písomné a obrazové časti. Táto časť kurzu bola tiež zážitková a ponúkala nám simuláciu základného výskumu. Úlohy sa týkali prevažne praktického rozvoja našich skúseností a poznatkov, ale aj tvorivosti a kritického myslenia. Na seminároch sa mi veľmi páčila nekonvenčná realizácia, prostredníctvom ktorej sme sa dostávali k zaujímavým informáciám z knižnej kultúry. Priznám sa, že pred našimi stretnutiami som netušila, koľko činností a ľudí sa v minulosti podieľalo na výrobe a distribúcii rôznych tlačí. Rovnako prekvapujúcim pre mňa bolo množstvo informácií, ktoré sa môžu „vyčítať“ z knižného materiálu. Získané vedomosti a zručnosti sú pre každého historika, bádateľa či čitateľa vo výskumnej činnosti užitočné. Orientácia v tejto oblasti je prínosná aj pre každého študenta histórie. Seminár touto formou tiež ukazuje študentom historickú knižnicu ako potenciálny zdroj budúceho zamestnania. Spojenie histórie a kníh v teoreticko-názornej/praktickej rovine bolo pre mňa zmysluplným naplnením študijného predmetu historické knižnice.“

Stela Kubicová, Mária Bôbová

Letný IT tábor pre školákov v knižnici

Občianske združenie Pro Bibliothecae v spolupráci so Štátnou vedeckou knižnicou (ŠVK) v Banskej Bystrici – Americkým centrom pripravilo tretí augustový týždeň (12. – 16. 8. 2024) vzdelávacie projektové aktivity pod názvom Letný IT tábor pre školákov. Aktivity boli realizované zážitkovým spôsobom a ich obsahom bolo jednoduché programovanie s využitím micro-bitov, vzdelávacích, interaktívnych stavebníc a ozobotov.

Zámerom projektu bola realizácia informačno-vzdelávacieho tábora pre žiakov 2. stupňa základných škôl počas letných prázdnin. OZ Pro Bibliothecae, ktoré spolupracuje s rôznymi kultúrnymi inštitúciami v meste Banská Bystrica (Komunitné centrum Sásová, ŠVK v Banskej Bystrici, Univerzita Mateja Bela, Mesto Banská Bystrica, Komunitná nadácia Zdravé mesto a i.), uspelo v grantovom programe Podujatia v oblasti digitálnych hier. Získalo finančnú podporu Fondu na podporu umenia (3000 €), ktorý bol hlavným partnerom projektu. O uvedený typ vzdelávania a edukačných aktivít je veľký záujem. Podpora mladých ľudí prostredníctvom informačného vzdelávania je jedným z programových cieľov OZ Pro Bibliothecae.

Informačná gramotnosť realizovaná zážitkovou formou, s využitím moderných digitálnych technológií prispela ku kultivovaniu mladých ľudí, ale ponúkla i zmysluplné trávenie voľného času v letnom období v atraktívnom prostredí kultúrnej inštitúcie, akou knižnica rozhodne je a s ktorou občianske združenie úzkou spolupracuje.

Projekt bol realizovaný v priestoroch ŠVK (v študovni Amerického centra), ktorá poskytuje stabilné zázemie, fundovaný personál a vhodné technické vybavenie. Letný tábor pozostával z piatich interaktívnych workshopov (12. – 14. augusta). Dva dni boli vzdelávacie aktivity (15. a 16. august) venované deťom, ktoré v lete navštevujú Komunitné centrum Sásová (KC). KC Sásová sa do aktivít v oblasti digitálnych hier, ktoré realizovala ŠVK – Americké centrum zapojilo počas letných prázdnin už dvakrát.

.LOGO OZ PRO BIBLIOTHECAE.

AMERICKÉ CENTRUM ŠVK.

PAEDDR. PATRIK VOŠTINÁR, PHD., LEKTOR LETNÝCH VZDELÁVACÍCH AKTIVÍT.

MGR. RÓBER CÍMER S DEŤMI POČAS LETNÉHO IT TÁBORA.

Lektorom letných workshopov bol PaedDr. Patrik Voštinár, PhD., vysokoškolský učiteľ Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, ktorý sa na Katedre informatiky Fakulty prírodných vied venuje príprave budúcich učiteľov informatiky. Lektoroval už viacero kurzov pre deti v Americkom centre ŠVK a pripravuje rôzne vzdelávacie aktivity aj pre žiakov základných a študentov stredných škôl.

V rámci vzdelávania školáci pod vedením skúseného lektora programovali 2D hry v bezplatnom online prostredí MakeCode Arcade. Vytvorili viacero hier, ktoré boli v minulosti veľmi populárne, napríklad hry na štýl Space Invadors, Flappy Birds. Vyskúšali si aj vytvorenie hier pre viac hráčov. Za OZ Pro Bibliotheca sa na realizácii projektových aktivít podieľali Mgr. Róber Címer, koordinátor Amerického centra, Mgr. Soňa Šóky, PhD., projektová manažérka OZ, a štatutárka OZ Mgr. Mária Bôbová, PhD.

Edukatívne aktivity v oblasti digitálnej gramotnosti podporili intelektuálny rozvoj, tvorivosť, fantáziu a logické myslenie zapojených detí. Prispeli tiež k formovaniu vzťahu mladých ľudí ku kultúre a ponúkli zmysluplné trávenie voľného času cieľovej skupiny.

Soňa Šóky

Rozhovor o knižke v našom fonde Milan Rúfus: Napokon iba láska

Milan Rúfus (1928 – 2009) patril k najvýznamnejším predstaviteľom modernej slovenskej poézie. Jeho tvorba bola do veľkej miery ovplyvnená láskou k postihnutej dcére Zuzanke. Pri príležitosti nedožitých 95 rokov Milana Rúfusa naša kolegyňa Slavomíra Očenášová-Štrbová zostavila výber z jeho poézie pod názvom *Napokon iba láska* (Vydavateľstvo Matice slovenskej 2023). So zostavovateľkou sme sa porozprávali nielen o knihe, ale aj o jej vzťahu k Milanovi Rúfusovi a jeho rodine.

Neskôr som sa odvážila vyjadriť Majstrovi Rúfusovi svoj obdiv listom. A keďže mi odpísal, mala som krehký pocit jemnej osobnej blízkosti. Potom nás spojili pracovné veci, a keďže Zuzanke sa privrávala moja prítomnosť, mohla som prísť k Rúfusovcom častejšie. Milan Rúfus bol pre mňa učiteľom života. Keď som mala ťažkosť, bolesť, vo veršoch, esejach či rozhovoroch mi vždy naznačil ďalšiu cestu alebo ma uistil v mojich pocitoch. Novú tému na Radvanské veršobranie som preberala s ním a vždy rád mi ponúkol čerstvú báseň. *Napokon* sme mu antológiu *Otvorené cesty* z tohto celoslovenského festivalu poézie venovali k osemdesiatke

Slávka, ako si vnímala Milana Rúfusa ako blízkeho človeka?

Do básní Majstra Rúfusa som sa zamilovala už ako gymnazistka netušiac, že si pri zelenom stole vyberiem práve tému domova v jeho poézii. Ako som sa postupne vciťovala do jej hĺbok, stretávala som ľudí, ktorí takisto žasli nad jeho tvorbou a vymieňali sme si pocity a zážitky z prečítaného (najbohatšie a najkrajšie debaty bývali s mojim dobrým mužom ešte za slobodných čias)..

Aký bol jeho vzťah k Zuzanke počas všedných dní?

V láske a trpezlivosti nebolo všedných ani sviatočných chvíľ. Zahŕňali sa vzájomne nežnou pozornosťou, niekedy ruka v ruke dlho mlčali. Zažila som takéto ticho, láskavosťou a vrúcnosťou naplnené až po nebo.

Aká bola tvoja koncepcia výberu *Napokon iba láska*?

Mnoho ľudí má dnes postihnuté deti. Iste sú zúfalí a smutní. Takýmto som chcela ponúknuť skorocel na bolesť vo veršoch práve Majstra Rúfusa – otca večného dieťaťa. A zase rodičom zdravých detí priniesť uvedomenie veľkého zázraku. Netušili sme, že Zuzanka bude nasledovať ocka skôr, než knižka vyjde. Preto sme ju dedikovali jej pamiatke.

SLAVOMÍRA OČENÁŠOVÁ - ŠTRBOVÁ.

MILAN RÚFUS S RODINOU.

Toto je naša knižnica Oddelenie výskumu a bibliografie

V tomto čísle Knižničných novín vám ako ďalšie predstavujeme oddelenie výskumu a bibliografie. Naša knižnica poskytuje bibliografické služby od roku 1956. Hoci sa formy práce odvtedy zmenili, opodstatnenie bibliografie najmä v súčasnej spleti veľkého množstva informácií zostáva.

Základnou úlohou oddelenia výskumu a bibliografie je preto sprístupňovať knižničné dokumenty prostredníctvom ich bibliografického popisu.

Zamestnanci tohto oddelenia tak robia spracovaním tlačенých a tiež elektronických bibliografií na rôzne témy, a to napĺňaním slovenskej národnej bibliografie, ktorá je dostupná cez online katalóg knižnice. Najnovším výstupom práce našich kolegov budú dve výberové personálne bibliografie venované Jozefovi Gregorovi Tajovskému a Hane Gregorovej, ktoré vznikajú v spolupráci s Literárnym a hudobným múzeom.

Druhou významnou oblasťou práce oddelenia je vedeckovýskumná a publikačná činnosť, v ktorej sa kolegovia sústreďujú na regionalistiku, dejiny knižnej kultúry, biografistiku, knižničnú a informačnú vedu a architektúru.

Na spomenuté oblasti nadväzuje prezentačná činnosť, ktorá ich výsledky predstavuje verejnosti prostredníctvom edičných titulov, výstav a podujatí. Do tejto oblasti sa radí aj stála expozícia prezentujúca dejiny knižnej kultúry Librarium (od roku 2015).

Od roku 1993 je v správe oddelenia fond starých a vzácných dokumentov, ktorý obsahuje viac než 7 000 titulov z obdobia 16. až prvej polovice 20. storočia. Vďaka nemu naša knižnica poskytuje svojim čitateľom okrem aktuálne dostupnej literatúry aj tú staršiu, ktorá je dôležitá najmä pri odbornom, ale i laickom záujme o históriu rôzneho druhu. Vzhľadom na vek a vzácnosť si dokumenty historického fondu vyžadujú špeciálnu starostlivosť a prístup. Časť z nich (392 knižných jednotiek) bola v roku 2021 vyhlásená Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky za historické knižničné dokumenty.

Aj napriek tomu, že ide o staršie dokumenty, fond neustále rozširujeme. Zameriavame sa hlavne na literatúru s regionálnou tematikou, či už obsahovo, autorsky, provenienčne alebo miestom vydania. Novozískané dokumenty (darom alebo nákupom) sa následne spracúvajú, aby mohli byť prístupné čitateľom prostredníctvom online katalógu.

Možno málokto z vás vedie, že naša kolegyňa Majka Bôbová, odborníčka na staré tlače, od akademického roku 2022/2023 vedie v spolupráci s Katedrou histórie Filozofickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici v priestoroch historickej študovne ŠVK seminár historické knižnice – výskum a spracovanie určený pre univerzitných študentov histórie. Seminár sa teší veľkej obľube.

Betka Matejová

PREZENTÁCIA FONDU STARÝCH A VZÁCNÝCH DOKUMENTOV KNIŽNICE.

Exkurzia v Žiline

Výbor Krajskej pobočky Spolku slovenských knihovníkov a knižníc Banskobystrického kraja každoročne organizuje pre svojich členov exkurzie do slovenských i zahraničných knižníc. Na zahraničné cesty nás financie pustia iba každý druhý rok, tak ostatné roky venujeme návšteve našich knižníc. V tomto roku si členovia z ponuky niekoľkých miest vybrali Žilinu.

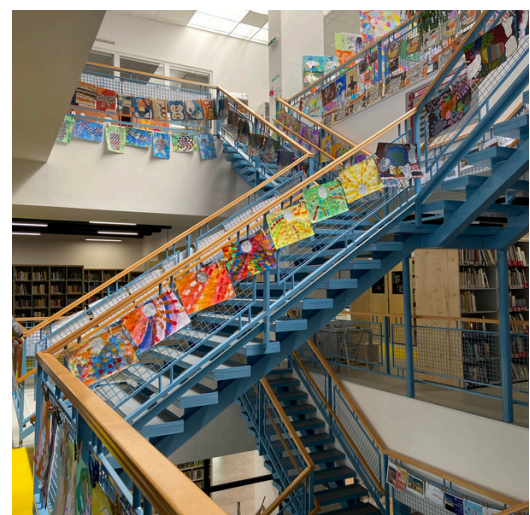
Exkurzia sa uskutočnila 31. mája 2024. V Krajskej knižnici v Žiline nás prijala nás riaditeľka knižnice Mgr. Katarína Šušoliaková, ktorá nám odprezentovala históriu, rekonštrukciu, súčasnú podobu a činnosť knižnice. Oboznámili sme sa s ich priestormi, vybavením a fondom, vymieňali sme si skúsenosti so získavaním nových čitateľov, dokumentov, organizovaním podujatí. Bolo to milé a inšpiratívne dopoludnie. Následne sme v Žiline navštívili knihársku dielňu Lidy Mlichovej, ktorá je jedinou dielňou svojho druhu na Slovensku, má dlhú rodinnú tradíciu. Nachádza sa v priestoroch secesnej stavby Rosenfeldovho paláca. Knihy z jej dielne získali mnohé ocenenia na slovenských i medzinárodných súťažiach. Ako samostatná knihárska dielňa funguje od roku 1990. Lida Mlichová nám ukázala nádherné väzby, unikátne knihy, ale aj materiál, s ktorým pracuje.

Pospomínali sme si aj na jej návštevu v našej knižnici, keď spolu s tvorcami bibliofilie Proglas (s Ľ. Feldekom, M. Cipárom a P. Ďurikom) rozprávali na veľkom podujatí pre verejnosť o zrode tohto krásneho diela. V priestoroch Rosenfeldovho paláca sme si prezreli aj stálu expozíciu Bábky v podkroví, ktorá mapuje históriu bábkového divadla v Žiline. V poobedňajších hodinách sme mali vyhradený čas na návštevu Budatínskeho hradu. Okrem prehliadky hradu a jeho expozícií sme absolvovali aj návštevu hradnej kaplnky a múzea drotárskeho umenia. Bol to veľmi vydarený deň, ktorý nás obohatil o pekné zážitky, o nové poznatky a stretnutie s kolegynami z iných knižníc, s ktorými sa často nevidíme.

Terézia Durdiaková

KNIHÁRSKA DIELŇA LIDY MLICHOVEJ V ŽILINE.

KNIHÁRSKA DIELŇA LIDY MLICHOVEJ V ŽILINE.

KOLEKTÍV ČLENIENK ZO ŠTÁTNEJ VEDECKEJ KNIŽNICE V BANSKEJ BYSTRICI.

Rok v znamení troch výročí

Jozef Murgaš (17. 2. 1864 – 11. 5. 1929), Jozef Gregor Tajovský (18. 10. 1874 – 20. 5. 1940) a Hana Gregorová (30. 1. 1885 – 11. 12. 1958) patria medzi významné osobnosti, ktoré dokumentuje Literárne a hudobné múzeum od svojho vzniku v roku 1969. Všetkým trom cieľavedome buduje a vedecky zhodnocuje zbierkový fond i sprístupňuje muzeálne expozície v Tajove. Pred dvomi rokmi sme k výročiam vypracovali a podali projekty, ktoré boli úspešné a aktuálne sa naplňajú.

Výstavný projekt Viera – veda – umenie: Jozef Murgaš z Tajova do Wilkes-Barre (5. 9. – 28. 11. 2024), ktorý finančne podporilo Veľvyslanectvo USA na Slovensku a Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, dokumentuje osobnosť kňaza, vynálezcu v oblasti rádiotelegrafie, maliara, prírodovedca, verejného činiteľa J. Murgaša pri príležitosti 160. výročia jeho narodenia. Cieľom výstavy je tematicky predstaviť J. Murgaša v komplexe jeho mnohých talentov, ktoré využíval v obetavej službe pre iných. Neúnavná, systematická práca, odhodlanie prekonávať prekážky a neprajnosť v záujme dosiahnutia pozitívneho cieľa sú hodnoty, ktorými J. Murgaš inšpiruje súčasné i budúce generácie.

Kompozícia výstavy je vo veľkej miere zameraná na zdôraznenie významovej roviny, preto osobitný blok je venovaný zachovaným pamiatkam na J. Murgaša a odkazu v nich obsiahnutom.

Výstavu tvoria predmety z fondov ŠVKBB – Literárneho a hudobného múzea, Biskupského úradu v Banskej Bystrici, Slovenskej národnej knižnice – Literárneho múzea, Slovenského národného múzea – Etnografického múzea v Martine, Galérie umenia Ernesta Zmetáka v Nových Zámkoch i z majetku súkromných vlastníkov. Mnohé sú verejnosti sprístupnené prvýkrát: predovšetkým výtvarné diela, ale aj osobné predmety, archívne dokumenty, audiovizuálne nahrávky, a to v reálnej i digitálnej podobe. Výnimočný a jedinečný rozmer dodávajú výstave predmety získané od Spoločnosti slovenského dedičstva vo Wilkes-Barre (Pensylvánia, USA), kde J. Murgaš pôsobil polovicu svojho plodného života. Výstavu doplnia sprievodné aktivity: komentované prehliadky, workshopy, interaktívne prvky i vydanie katalógu výtvarných diel J. Murgaša. Autorkou projektov k výročiam, námetu, scenára, kurátorskej koncepcie výstavného projektu i katalógu výtvarných diel je Mgr. Soňa Šváčová, PhD. Zhotoviteľom dizajnu výstavy je doc. Pavel Choma, akad. maliar, pri realizácii pomáhala Stredoslovenská galéria a reštaurátor Štefan Kocka.

V októbri si pripomíname nedožitú 150. výročie narodenia spisovateľa, dramatika, legionára a verejného činiteľa Jozefa Gregora Tajovského. V piatok 18. októbra bude v spoločenskej sále našej knižnice slávnostne prezentovaná poštová známka, ktorú k výročiu vydáva Slovenská pošta v emisii Osobnosti: Jozef Gregor Tajovský (1874 – 1940) v nominálnej hodnote 3,20 €, s rozmermi 33,9 x 26,5 mm. Autorkou grafického návrhu známky je ilustrátorka a spisovateľka Han Donau. Poštová filatelistická služba (POFIS) otvorí počas podujatia v sále predajné miesto.

V druhej časti programu budú verejnosti predstavené dve publikácie autorov PaedDr. Ivana Očenáša, PhD., a PaedDr. Slavomíry Očenášovej-Štrbovej, PhD.: Jozef Gregor Tajovský v slovenskej a českej tlači: výberová personálna bibliografia, Hana Gregorová v slovenskej a českej tlači: výberová personálna bibliografia.

V spolupráci s prof. Matúšom Oľhom uvedú v sobotu 19. októbra v Tajove študenti Akadémie umení v Banskej Bystrici jednoaktovku J. G. Tajovského Hriech. Významnou súčasťou podujatí bude stretnutie potomkov J. G. Tajovského a Hany Gregorovej.

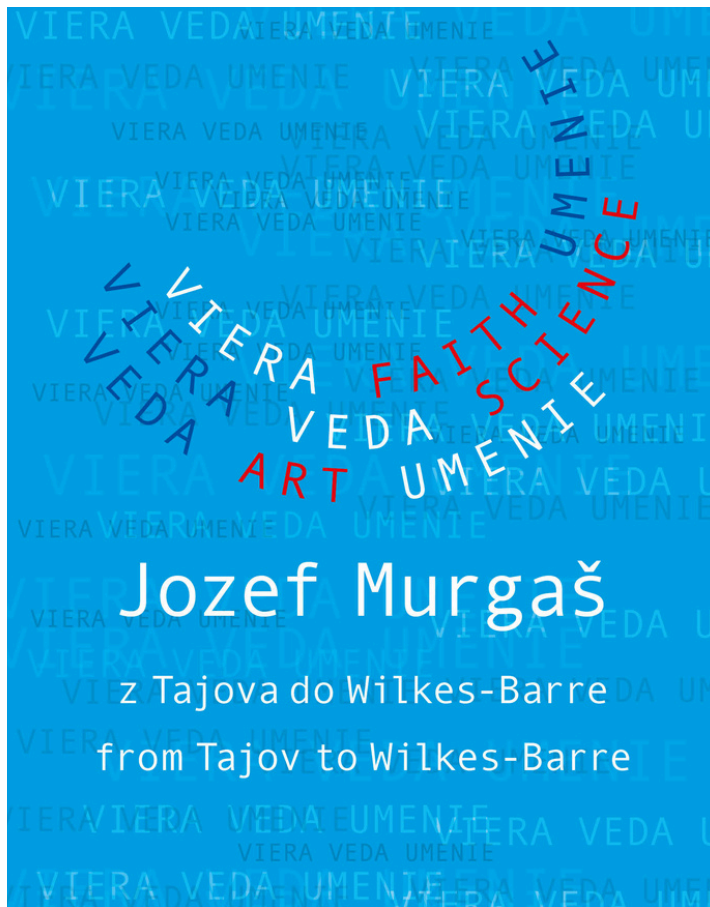
Koncom roka budú slávnostne otvorené výstavy k 150. výročiu narodenia J. G. Tajovského (výstavné priestory SNK – Literárne múzeum v Martine) a k nadchádzajúcemu 140. výročiu narodenia spisovateľky a obhajkyne ľudských práv a slobôd Hany Gregorovej (Múzeum mesta Bratislavy – Apponyiho palác). Na príprave výstav v spolupráci troch múzeí: SNK – Literárneho múzea, Múzea mesta Bratislavy a ŠVKBB – Literárneho a hudobného múzea sa kurátorsky podieľa za naše múzeum Mgr. Peter Filín.

Slávnostnú atmosféru podujatí podčiarkne účasť predstaviteľov verejného života, odborníkov i širokej verejnosti.

Soňa Šváčová

V PAMÄTNOM DOME JOZEFA GREGORA TAJOVSKÉHO V TAJOVE SA VEREJNOSŤ MÔŽE OBOZNÁMIŤ SO ŽIVOTOM A DIELOM JOZEFA MURGAŠA, JOZEFA GREGORA TAJOVSKÉHO I HANY GREGOROVEJ.

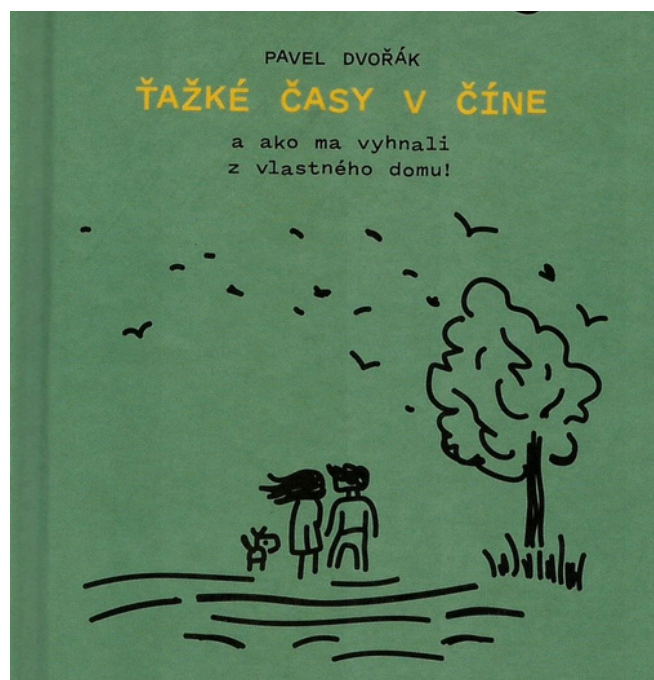

Knižné novinky 3/2024

DVOŘÁK, P.: Ťažké časy v Číne a ako ma vyhnali z vlastného domu!

[Budmerice] : Rak, 2024. 255 s. ISBN 978-80-85501-93-3.

Pavel Dvořák berie čitateľa naspäť do Číny, tentoraz do obdobia, keď cudzinci neboli v krajine vítaní. Druhá autorova kniha je o hľadaní domova, o ceste za poznaním komplikovanej krajiny, ako aj o pochopení sveta v čase krízy. Hoci autor nadväzuje na svoju prvotinu vážnejšími témami, ponechal si ľahkosť pera, ktorú jeho čitatelia už poznajú, a opäť nešetril cestovateľskými fotografiami ani doplňujúcimi videami, ktoré čitateľ nájde na okraji strán vo forme QR kódov.

SAKMÁROVÁ, D.: Mačkohlavý orol alebo cesta do tajov čínskej a kórejskej kultúry. [Banská Bystrica] : Inspira Publishing, 2024. 272 s. ISBN 978-80-99949-40-0.

Autorka vás bude sprevádzať viacerými obdobiami, od čias prvej čínskej dynastie až po súčasnosť, a poodhalí množstvo pútavých, prekvapujúcich a nezriedka aj úsmevných zaujímavostí z čínskej a kórejskej kultúry. Medzi iným sa tak dozviete aj odpovede na otázky: Prečo je v Číne potrebná príbuzenská kalkulačka? V ktorej krajine sa nosila sukňa na hlave? Kto nechal zaviesť telefónnu linku na kórejský cintorín? Ako vedeli Číňania už pred stovkami rokov lajkovať obrazy? Na ktorú skúšku by ste si museli nosiť perinu? A, samozrejme, aj to, čo je v skutočnosti mačkohlavý orol.

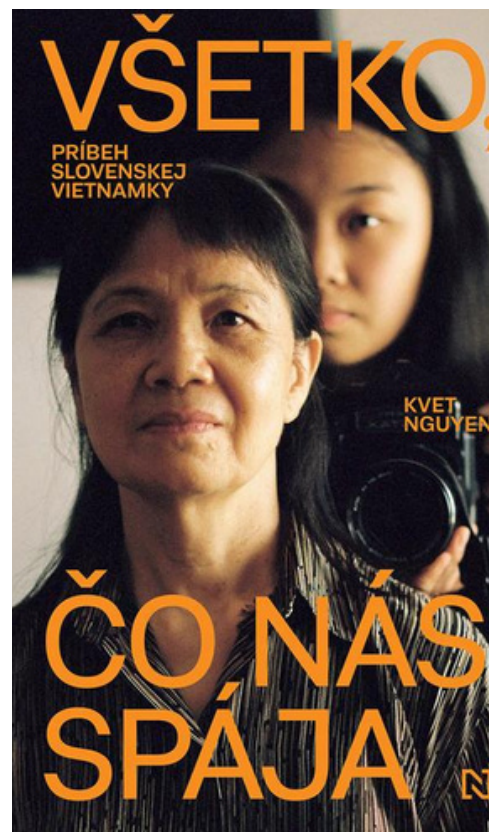
BÍRO, L. – VOJTUŠ, L.: Krajina, stromy & my. [Banská Bystrica] : Banskobystrický samosprávny kraj, 2024. 76 s. ISBN 978-80-570-5374-3.

Poznáte hodnotu stromov pre náš životný priestor? Krásna nová kniha, ktorú pripravili kolegovia z Banskobystrického kraja, vás naučí citlivejšie vnímať zeleň okolo seba a uvedomiť si jej dôležitosť. Čitateľom a čitateľkám sa vďaka tejto brožúre podarí poodhaliť niekoľko skutočností, ako dreviny pomáhajú zlepšovať podmienky bytia človeka. Ako spoluvytvárajú krajinu, ktorá je naším domovom. Ako vplývajú na ekologickú stabilitu mestského a vidieckeho prostredia.

NGUYEN, K.: Všetko, čo nás spája : príbeh slovenskej Vietnamky. Bratislava : N Press, 2024. 165 s. ISBN 978-80-8230-243-4.

Už pri jej narodení sa vyskytli problémy s identitou, prideliť jej totiž nesprávne rodné číslo. Mohlo za to možno jej vietnamské meno: Hoa Nguyễn Thị. Dnes ju všetci volajú Kvet. Narodila sa na Slovensku, má slovenské občianstvo, plnohodnotne tu žije, podieľa sa na veciach verejných, premýšľa po slovensky a svoju budúcnosť vidí v tejto krajine. Na papieri je Slovenka, ale celý život musí túto pozíciu obhajovať. Jej príbeh je príbehom mnohých dievčat, chlapcov, žien i mužov, ktorí na Slovensko prišli z rôznych dôvodov – ako ekonomickí migranti, vojnoví utečenci, kvôli rodine či štúdiu. Otvorene hovorí o živote v uzavretej komunite, o hľadaní identity medzi dvoma veľmi odlišnými kultúrami, o jedle a zvykoch, o rasizme aj priateľstve.

KITAGAWA, K. – REVEL, T.: Tajný život čísel. Bratislava : N Press, s. r. o., 2024. 330 s. ISBN 978-80-8230-239-7.

Renomovaná historička matematiky Kate Kitagawa a novinár Timothy Revell tvrdia, že história matematiky je nekonečne hlbšia, širšia a bohatšia než príbeh, o ktorom si myslíme, že ho poznáme. Dejiny čísel a matematiky nás zavedú od Hypatie, prvej veľkej matematickej, ktorej myšlienky spôsobili revolúciu v geometrii, vinou čoho prišla o život, ku Karen Uhlenbeckovej, prvej žene, ktorá získala Abelovu cenu, tzv. „nobelovku za matematiku“. Za tisíce rokov nájdeme v dejinách matematiky množstvo neobjektívností. Týkajú sa nielen niektorých disciplín a konkrétnych matematikov, ktorým sa dostalo prehnane veľa úcty, ale aj príbehov o jej počiatkoch. Je najvyšší čas, aby sme tieto staré pravdy opäť preskúmali a prerozprávali nanovo.

KUNA, F. – PAVLÍK KÁČEROVÁ, L.: Neznáme príbehy úspešných značiek : prečo chodíme denne 10 000 krokov, zásnubný prsteň je diamantový a Santa Claus červený? [Bratislava] : Floating Minds, s. r. o., 2023. 187 s. ISBN 978-80-974659-0-2.

Už ste niekedy premýšľali, prečo IKEA nemá žiadne okná, výrobca piva Guinness začal vydávať knihu rekordov, Lidl si otvoril reštauráciu pod vedením michelinského šéfkuchára? Ako je možné, že Pepsi mala kedysi šiestu najväčšiu armádu sveta, vyprázané kura z KFC je v Japonsku tradičným štedrovečerným jedlom a Red Bull si v zahraničí kúpite pod iným názvom a za zlomok ceny? Dozviete sa aj, že ľudia odmietali, priam neznášali všetky vynálezy, ktoré nám dnes prídu také normálne ako dýchanie. Prvú vodičku auta pokladali za bosorku, splachovacie záchody boli pre nich maximálne nehygienické a nákupné vozíky ich urážali. Pre čitateľov, ktorí si z deja chcú vziať aj niečo viac, je na konci každej kapitoly pripravená inšpirácia aj miesto na poznámky.

Zostavila Michaela Töröková

KNIŽNIČNÉ NOVINY

Občasník Štátnej vedeckej knižnicev Banskej Bystrici

Zostavovateľ: **Mgr. Alžbeta Púčíková**

Zodpovedná redaktorka: **PhDr. Oľga Doktorová**

Grafická úprava a sadzba: **Mgr. art. Michaela Tettingerová**

Jazyková korektúra: **PaedDr. Ivan Očenáš, PhD.**

Registračné číslo: **EV 3255/09. ISSN 1335-6917**

Vydáva: **Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici**

Tlač: **Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici**

Nepredajné. Bezplatne šírené.

WWW.SVKBB.EU

E - MAIL: SVKBB@SVKBB.EU